

הלכות בציעת הפת - א סדר אכילת וחלוקת הפת למסובים

שוע"ר סי' קסז

ג טוב לחתוך מעט בסכין פרוסת הבציעה מן הלחם קודם שיתחיל לברך, כדי שלא יפסיק בשהיית החיתוך בין ברכה לאכילה. ואינו מפרידה ממנו עד אחר שתכלה כל הברכה, ואין הלחם חשוב כפרוס על ידי חתך מועט כזה, אם הוא בענין שאם יאחז בפרוסה יעלה שאר הככר עמה ... בשבת ויום טוב אין לחתוך כלל בלחם עד לאחר הברכה כי ... בשבת צריך להיות לחם משנה שלם.

ד מהלכות דרך ארץ שלא לבצוע פרוסה קטנה מפני שנראה כצר עין, ולא גדולה יותר מכביצה בחול, מפני שנראה כרעבתן, אבל בשבת מצוה לבצוע פרוסה גדולה שתספיק לו לכל הסעודה. וכל זה כשאוכל לבדו, אבל אם אוכל עם בני ביתו או אורחים מצוה מן המובחר לבצוע פרוסה גדולה כל כך שיתן לכל המסובים היוצאים ידי חובתם בברכתו **מפרוסה זו שבירך עליה, ולא מהלחם הנשאר ממנה.**

ז צריך שיתפוס הלחם בימינו שכל דבר שמברכין עליו צריך לאחוז בימין בשעת הברכה. **וטוב שיתן עליו שתי ידיו שיש בהן י' אצבעות** כנגד י' מצות התלויות בפת.

י ואפילו אחר שטעם המברך אם שח אחד מהמסובין קודם שיטעום **צריך המשיח לחזור ולברך לעצמו**, אם שח בדבר שאינו מענין צרכי סעודה.

יח וכל מקום שקביעותם מועלת לצרפם לברכה אחת מצוה שאחד מברך לכולם, ולא כל אחד בפני עצמו, משום שנאמר ברוב עם הדרת מלך. ומכל מקום רשאים הם לקבוע יחד על דעת שלא להצטרף כמו שיתבאר בסי' רי"ג. ולפיכך נהגו **עכשיו לברך כל אחד לעצמו, משום שההמון לא היו נזהרים מלהשיח בין שמיעת הברכה להטעימה, לכן הנהיגו לברך כל אחד לעצמו.**

כ אין המסובים רשאים לטעום עד שיטעום הבוצע ... לא יתן להם כלל קודם שיטעום, שלא להפסיק בשהיית נתינה זו בין ברכה לאכילה שלא לצורך, שהרי הם אינם רשאים לטעום מה שנותן להם עד שיטעום הוא תחילה.

שוע"ר סי' קצ

אף על פי שכל המסובים יוצאים בברכת היין שבירך המברך ברכת המזון שהוא מתכוין להוציאם ידי חובתן ... מכל מקום בסעודה גדולה שהמסובים רבים ואין יודעים עד היכן יגיע כוס של ברכת המזון, הרי כל אחד מהמסופקים אם יגיע לו צריך לחזור ולברך בורא פרי הגפן לעצמו, מפני שהוא כנמלך.

שוע"ר סי' רו

ח כל דבר שמברך עליו לאכלו או להריח בו או לעשות בו מצוה צריך לאחוז בימינו כשהוא מברך. ויש מי שאומר שעל דרך הקבלה אין לתחוב הפרי שמברך עליו בסכין ולאחוז הסכין בימינו, כי הם ב' הפכים בנושא אחד שהימין ממנה תוצאות חיים והסכין הוא כחו של עשו המקצר חיים.

שוע"ר סי' עדר

ד אין המסובין רשאים לטעום עד שיטעום הבוצע אם הם זקוקים לככרו, דהיינו שאין להם לחם משנה לפני כל אחד, והם יוצאים ידי חובתם במה ששומעים ממנו ברכת המוציא שמברך על לחם משנה ואוכלים מאותו לחם משנה.

שוע"ר סי' תעג

כד אף שביום טוב צריך לבצוע על לחם משנה, **מכל מקום כיון שהם יוצאין בברכת המוציא של בעל הבית הם יוצאים גם כן בלחם משנה של בעל הבית.**

אגרות קודש חי"ד אגרת ד'תשעט

במה שכותב שראה מנהג אני"ש דכשיש לחם משנה רק לאחד ומוציא את האחרים, **נוהגים שאר בני הבית לברך ברכת המוציא כל אחד לעצמו**, ומקשה על זה ממה שכתוב בשו"ע רבנו הזקן סי' רע"ד סעיף ד' ובאחרונים שם – אשר המסובים יוצאים גם בברכת המוציא.

והנה אף כי כן הוא, שיכולים גם לצאת בברכת המוציא, וכידוע שאפילו בברכת הנהנין מוציא את אחרים ידי חובתם אם גם הוא נהנה, בכל זה נכון מנהג הנ"ל – כיון שבכדי לצאת בברכה זו צריך לכוון המוציא והיוצא, אסור להפסיק בין שמיעת הברכה להאכילה וכו', ובה בשעה **שבברכת קידוש והבדלה וכיו"ב כבר הורגלו השומעים שיוצאים ידי חובתם**, ולכן אפילו בסתם ה"ז כן ונגרר אחרי הרוב שמכוון לצאת בשמיעתו, **שונה הוא בהנוגע לברכת המוציא**. ובפרט כשהעם רב – וכמו בכוס של ברכה בסעודה, התועדות וכיו"ב – שמפני אריכות הזמן בין שמיעת הברכה לשתיית הכוס על ידי כל השומעים קשה להזהר מהפסק. **ולכן יש להנהיג דוקא מנהג ההוא, ז. א. שכל אחד ואחד יברך לעצמו ברכת הנהנין.**